

Report on the main results of the surveillance under article 11 for annex II, IV and V species (Annex B)

0.1 Member State	HU
0.2.1 Species code	4121
0.2.2 Species name	Vipera ursinii rakosiensis
0.2.3 Alternative species scientific name	N/A
0.2.4 Common name	rákosi (parlagi) vipera

1. National Level

1.1 Maps

1.1.1 Distribution Map	Yes
1.1.1a Sensitive species	No
1.1.2 Method used - map	Estimate based on partial data with some extrapolation and/or modelling (2)
1.1.3 Year or period	2007-2012
1.1.4 Additional map	No
1.1.5 Range map	Yes

2. Biogeographical Or Marine Level

2.1 Biogeographical Region

Pannonian (PAN)

2.2 Published sources

Halpern B. (ed.) (2007): A rákosi vipera védelme. Conservation of the Hungarian Meadow Viper. Rosalia 3. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei. Budapest. p.: 194.

Péchy T. (2008): Rekordszaporulat a Viperaközpontban .Élet és tudomány. 63 (42) pp.: 1315.

Péchy T., Halpern B. (2008):A rákosivipera-védelmi program eredményei. Madártávlat.15 (2) pp.: 20-22.

Brankovits D., Halpern B., Vidéki ., Katona K., Szövényi G. (2010): A rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis* Méhely, 1893) egyes kiskunsági élőhelyeinek monitorozása és minőségi elemzése a vizsgált jellemzők alapján. Állattani közlemények, (95) 2. pp. 311-325.

Halpern B., Tóth Cs., Brankovits D., Péchy T. and Major Á. (2010) : A rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) tenyésztési program eredményei 2004 és 2009 között. Állattani közlemények, (95) 2. pp.223-237.

<http://www.rakosivipera.hu/en/>

2.3 Range

Report on the main results of the surveillance under article 11 for annex II, IV and V species (Annex B)

2.3.1 Surface area - Range (km ²)	1300
2.3.2 Method - Range surface area	Estimate based on partial data with some extrapolation and/or modelling (2)
2.3.3 Short-term trend period	2001-2012
2.3.4 Short-term trend direction	increase (+)
2.3.5 Short-term trend magnitude	min max
2.3.6 Long-term trend period	
2.3.7 Long-term trend direction	N/A
2.3.8 Long-term trend magnitude	min max
2.3.9 Favourable reference range	area (km ²) operator much more than (>>) unknown No method
2.3.10 Reason for change	Improved knowledge/more accurate data Use of different method

2.4 Population

2.4.1 Population size (individuals or agreed exception)	Unit number of individuals (i) min 500 max 700
2.4.2 Population size (other than individuals)	Unit N/A min max
2.4.3 Additional information	Definition of locality Conversion method Problems A LIFE+ Program (Conservation of Hungarian meadow viper (<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>) in the Carpathian-basin. LIFE07 NAT/H/000322) tenyésztési programjának köszönhetően jelentősen növekedett az állomány, azonban ennek nagy része még a Rákosivipera-védelmi Központban van. A visszatelepítési program 2010-ben elindult, azóta ... vipera került repatriációra. Azonban a faj rejtett életmódja miatt a visszafogás, észlelés igen alacsony értékű, nem tudjuk pontosan, hogy mennyivel is növekedett a természetes populáció.
2.4.4 Year or period	2004-2012
2.4.5 Method – population size	Estimate based on partial data with some extrapolation and/or modelling (2)
2.4.6 Short-term trend period	2001-2012
2.4.7 Short term trend direction	increase (+)
2.4.8 Short-term trend magnitude	min max confidence interval
2.4.9 Short-term trend method	Estimate based on partial data with some extrapolation and/or modelling (2)
2.4.10 Long-term trend period	
2.4.11 Long term trend direction	N/A
2.4.12 Long-term trend magnitude	min max confidence interval
2.4.13 Long-term trend method	N/A
2.4.14 Favourable reference population	number operator much more than (>>) unknown No method
2.4.15 Reason for change	Genuine Improved knowledge/more accurate data Use of different method

2.5 Habitat for the Species

Report on the main results of the surveillance under article 11 for annex II, IV and V species (Annex B)

2.5.1 Surface area - Habitat (km ²)	898
2.5.2 Year or period	2004-2012
2.5.3 Method used - habitat	Complete survey/Complete survey or a statistically robust estimate (3)
2.5.4 a) Quality of habitat	Moderate
2.5.4 b) Quality of habitat - method	<p>A Conservation of Hungarian meadow viper (<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>) in the Carpathian-basin. LIFE07 NAT/H/000322 Program keretében részletes és monitoring jellegű élőhely térképezés, felmérés (vegetáció, vízjárás, táplálékbázis, predátorok).</p> <p>Hanságban: A faj előfordulása két kicsi rétre csökkent a Fertő-Hanság Nemzeti Park észak-hansági területén. Ezek mérete, elszigeteltsége és az itt élő kígyók alacsony egyedszáma folytán, talán ez a legveszélyeztetettebb még fennmaradt populáció. A faj tartós fennmaradása még az aktív védelem és a bekerítés ellenére sem lenne biztosítható, így az egyetlen megoldást a jelenleg is őrzött élőhelyek ökológiai folyosókkal történő összekapcsolása jelentheti. A tájléptékű gyeprekonstrukció során az úgynevezett Nagy-Domb újragyepesítése, egy hasonló méretű dombon erdő-gyep konverzió végrehajtása, a cserjések visszaszorítás, valamint az invázió lágyszárúak intenzív kaszálása révén a jelenleg összesen 43 ha-nyi alkalmas viperaélőhely méretét több, mint 1600 ha-ra növeljük. Az így létrejövő "Vipera-rezervátum" a Pintér-Hany, az Úrhany és a Fűzfa-szigetek területét foglalja magában, Lébény község határában.</p> <p>Kiskunságban: LIFE program keretében elvégzett rekonstrukciós munkálatokat követően szántóföldvásárlással és a területen történő gyepletéssel növelték a viperák számára alkalmas élőhely méretét. A területek állami tulajdonba és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésébe kerültek, ezzel biztosítva a viperák számára kedvező élőhelyek hosszútávú fennmaradását. A LIFE+ támogatásnak köszönhetően összesen 11,1 ha szántót és 45,2 ha gyepet került megvásárlásra Peszéradacsi TK. területén, így 2011-re további 56.3 ha-nyi potenciális viperaélőhely került állami tulajdonba és a Kiskunsági Nemzeti Park hosszú távú kezelésébe.</p> <p>http://www.rakosivipera.hu/en/habitat-reconstruction/</p>
2.5.5 Short term trend period	2001-2012
2.5.6 Short term trend direction	increase (+)
2.5.7 Long-term trend period	
2.5.8 Long term trend direction	N/A
2.5.9 Area of suitable habitat (km ²)	0
2.5.10 Reason for change	Genuine Improved knowledge/more accurate data Use of different method

2.6 Main Pressures

Pressure	ranking	pollution qualifier(s)
modification of cultivation practices (A02)	high importance (H)	N/A
abandonment of pastoral systems, lack of grazing (A04.03)	medium importance (M)	N/A
intensive mowing or intensification (A03.01)	medium importance (M)	N/A
Other human intrusions and disturbances (G05)	high importance (H)	N/A
invasive non-native species (I01)	medium importance (M)	N/A
intensive grazing (A04.01)	high importance (H)	N/A
predation (K03.04)	medium importance (M)	N/A

2.6.1 Method used – pressures mainly based on expert judgement and other data (2)

Report on the main results of the surveillance under article 11 for annex II, IV and V species (Annex B)

2.7 Main Threats

Threat	ranking	pollution qualifier(s)
modification of cultivation practices (A02)	high importance (H)	N/A
abandonment of pastoral systems, lack of grazing (A04.03)	medium importance (M)	N/A
intensive mowing or intensification (A03.01)	medium importance (M)	N/A
Other human intrusions and disturbances (G05)	high importance (H)	N/A
invasive non-native species (I01)	medium importance (M)	N/A

2.7.1 Method used – threats expert opinion (1)

2.8 Complementary Information

2.8.1 Justification of % thresholds for trends

2.8.2 Other relevant Information

A rákosi vipera a 20. század során folyamatosan szorult vissza, és a hajdani Kárpát-medencei elterjedés napjainkra néhány, magyarországi - a Hanság és Kiskunság területén található - szigetszerű populációra zsugorodott. A jelenség háttérében elsősorban az intenzív mezőgazdasági technológiák térhódítása állt, de a különféle célokra történő állatgyűjtés is hozzájárult egyes populációk felmorzsolódásához.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság által 2004-ben elnyert LIFE Nature pályázat keretében létesült a Rákosivipera-védelmi Központ, ahol megkezdődött a faj szakszerű tenyésztése. Emellett igen jelentős élőhely-rekonstrukciós tevékenységek is megvalósultak. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület koordinációjában és 7 további szervezet által közösen benyújtott " Rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) védelme a Kárpát-medencében " című pályázatát támogatásra méltónak ítélte az Európai Bizottság. A program a rákosi vipera átfogó, Kárpát-medencei szintű védelmét tűzte ki célul.

A program tervezett főbb tevékenységei:

Élőhelyrekonstrukció (földterületek megvásárlása, rekonstrukciója magkeverékek vetésével, legeltetéssel, invázió növények visszaszorításával)

Visszatelepítés (a megtelepedésre alkalmas élőhelyekre évente minimum 50 egyed visszatelepítése a Rákosivipera-védelmi Központban tenyésztett viperákból)

2.8.3 Trans-boundary assessment

2.9 Conclusions (assessment of conservation status at end of reporting period)

2.9.1 Range

assessment Bad (U2)
qualifiers stable (=)

2.9.2. Population

assessment Bad (U2)
qualifiers improving (+)

2.9.3. Habitat

assessment Inadequate (U1)
qualifiers improving (+)

2.9.4. Future prospects

assessment Inadequate (U1)
qualifiers stable (=)

2.9.5 Overall assessment of Conservation Status

Bad (U2)

2.9.5 Overall trend in Conservation Status

improving (+)

Report on the main results of the surveillance under article 11 for annex II, IV and V species (Annex B)

3. Natura 2000 coverage and conservation measures - Annex II species

3.1 Population

3.1.1 Population Size	Unit	number of individuals (i)		
	min	500	max	700
3.1.2 Method used	Estimate based on partial data with some extrapolation and/or modelling (2)			
3.1.3 Trend of population size within	N/A			

3.2 Conservation Measures

3.2.1 Measure	3.2.2 Type	3.2.3 Ranking	3.2.4 Location	3.2.5 Broad Evaluation
Maintaining grasslands and other open habitats (2.1)	Contractual Recurrent	high importance (H)	Inside	Enhance Long term
Other species management measures (7.0)	Recurrent	medium importance (M)	Inside	Long term

